

Radosnych i pogodnych Świąt Wielkanocnych
w gronie najbliższych życzy
zespół redakcji »Głosu Ludu«

Skrobane, malowane
woskiem, oklejane sitowiem,
zdobione techniką batik...
Magia pisanek

Strona 5

**Po co chodzić
po śmierguście?**

O supermarketach, fernece
i... damskich nóżkach

Strona 2

ŚWIĄTECZNE ŚNIADANIA, ŻYCZENIA I PACZKI

Nie są samotni

REGION (wak) - Wielkanoc jest radosnym świętem i ma dla wielu rodzin szczególne znaczenie. Spędzają je we własnym gronie, ciesząc się spokojem i urokiem tych chwil. Są jednak ludzie, którzy święta spędzają poza domem rodzinnym - w domach azylowych, schroniskach dla matek z dziećmi, a także w domach spokojnej starości. Dowiedzieliśmy się, że dla podopiecznych tych placówek przygotowano świąteczne śniadania, paczki i... miły nastrój.

W trzynieckim Domu Pomocy Społecznej świętowano już wczoraj. Przy pięknie udekorowanych stołach, na których znalazły się upieczone przez panie z klubu „Wareszka” baby i baranki, a także piękne kolorowe pisanki, palmy i różnego rodzaju ozdóbki wielkanocne zrobione przez podopiecznych odwiedzających pracownię ergoterapii, zasiadło ok. 40 osób. Nie zabrakło wśród nich kierownictwa placówki z dyrektorem Tadeuszem Hlawiczką.

„Nie zapomnieliśmy też o lokatach, którzy z powodu stanu zdro-

wia nie mogli uczestniczyć w tym spotkaniu. Ich pokoje, podobnie zresztą jak całą naszą placówkę, ozdobiłmiś świątecznymi symbolami. W Wielkanoc nie ma takich tradycji spotkań, jak przy bożonarodzeniowej choince, staramy się jednak seniorom każde święta jak najbardziej umilić. Dowodem tego są również odwiedzin dzieci z Kolka Różańcowego, które w Niedzielę Palmową złożyły naszym seniorom życzenia i wręczyły drobne подарunki” - powiedziała „GL” Kornelia Lasota.

Ciąg dalszy na str. 2

▲ Wiosna stara się odrobić opóźnienie, z jakim w tym roku weszła na nasz teren. Co prawda zieleni jeszcze dość niemrawo przebijają się przez szarość przedwiośnia, lecz na obficie nastożonych miejscach pojawiają się pierwsze kępy kwiatków. Jak ta w jednym z nadgrabińskich zagajników... Któż zdola oprzeć się pokusie obcować z tym pięknem? Okres Wielkanocy to masa wolnego czasu, dlatego więc nie mielibyśmy na kilka chwil wyrwać się od zastawionego stołu i nasyć także oczy? (S)

Fot. MAREK SANTARIUS

WIELKANOC

Okres Wielkanocy, jak powszechnie wiadomo, rozpoczyna się w Niedzielę Palmową, inaczej też nazywaną Kwietnią, która zdradza nam prawną wiarę w wiecznie odrađające się życie, symbolizowane tym, co zawsze zielone. Ta zieloność zwiastuje nam też wiosnę, a wiosna to zmartwychwstała ziemia. Ten symbol wiecznego życia pojawia się jeszcze w Poniedziałek Wielkanocny, szczególnie w postaci jałowca, rośliny niezmiennie zielonej i leczniczej zarzew. Smażenie jałowcem to nic innego, jak przekazywanie energii życiowej, w tym i rozrodczej, której tak bardzo potrzebujemy na wiosnę, kiedy wszystko budzi się do życia - ludzie i przyroda. Ma to szczególne uzasadnienie w odniesieniu do kobiet, toteż dziewczyny powinny się cieszyć, czując klujący dotyk jałowcowej gałązki. Cieszyła się i ziemia, kiedy gazdoszkowie wychodzili do pól, wtykając w nie kawałki zielonych palm, najczęściej

gałązek leśnych. I w nich tkwiła moc vegetacyjna. Gospodarze już dawno o tym zapomnieli, zastępując gałązki nawozami. Przykład to na odrywanie się człowieka od ziemi, tudzież od kultury, która przeciwieństwem jest wyrażała.

Wielkanoc objawia nam również pradawny kult wody, bez której nie ma życia. Stąd zupełnie logicznie towarzyszy ona poniedziałkowemu jałowcowi, gdyż i ona oczyszcza i odradza. Powszechne było wierzanie w to, że ten, kto umyje się w wielkopiątkowej wodzie przed wschodem słońca, zrobi lepiej, niż by odwiedził dziesięciu lekarzy. Podobnie też działała tatarczówka, czyli nalewka z korzenia tataraku, który co najmniej tydzień należało moczyć w spirytusie czy wódce. Dawno to czasy, kiedy każdy gospodki coś takiego przyrządzał i oferował w Wielki Piątek.

Ciąg dalszy na str. 5

WYCHOWANKOWIE H. HEINZ SIĘGNĘLI PO LAURY

Sukces na cztery ręce

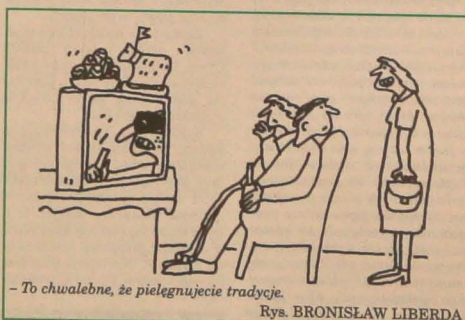
KARWINA (mro) - Wychowankowie Haliny Heinz z Podstawowej Szkoły Muzycznej w Karwinie-Mizerowie Weronika Foltynowa i Adam Farana po trzech latach wspólnej gry zdobyli pierwsze miejsce w III Konkursie Gry na Fortepianie „Per Quattro Mani 2003”, który przebiegał w Pradze.

Do konkursu stanęło 122 pianistów, w tym dwie dwójki mieszane, jak powiedział „GL” Adas Farana, uczeń klasy VII Polskiej Szkoły Podstawowej w Karwinie-Nowym Mieście.

Uczestnicy konkursu wykonywali trzy utwory. Obowiązkowo była Milosława Kabelača „Mała suita”. „To bardzo trudny utwór, a pomysłka groziła dyskwalifikacją” - podkreśla Adam. Dwójka z Karwiny wybrała dodatkowy utwór „Idylla” Ilij Hurnika i „Taniec norweski nr 1” Edwarda

Griega. „Grieg był najtrudniejszy technicznie, zaś w utworze Hurnika należało bardzo delikatnie uderzać w klawiaturę” - zdradza tajniki kuchni pianista, dodając, że nie było to łatwe, bowiem finaliści grali na fortepianie marki Faccioli, o miękkiej klawiaturze i perlistym dźwięku.

Ciąg dalszy na str. 2

- To chwalne, że pielęgnujecie tradycje.

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

PERSPEKTYWA
21
GRUPA DZIENNIKARSKA
Masz coś do powiedzenia?
Piszesz do szuflady?
Masz swój pogląd?
Przyjdź w sobotę 28 kwietnia o 16.00 do Kongresu Polaków, Komenackiego 4, Czeski Cieszyń
Chcesz zabawić się w prawdziwą redakcję?
Tworzymy nowe pismo młodzieżowe.
polonica.cz • mailto:kongres@polonica.cz

POGODA
SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane, przelotne opady deszczu, w górach śniegu. Temperatura w dzień 9-13 st., nocą 6-2 st. C.
NIEDZIELA, PONIEDZIALEK - Zachmurzenie umiarkowane. Temp. w dzień 15-19 st., nocą 5-1 st. C.
ISSN 1212-4222
03046
9771212422065

Kongres Polaków w Republice Czeskiej
życzy wszystkim Czytelnikom »Głosu Ludu«
pogodnych i spokojnych Świąt Wielkiej Nocy.

ROZMOWA Z PREZEM KONGRESU POLAKÓW W RC, JÓZEFEM SZYMECZKIEM

Pokażmy, że bycie Polakiem ma swoje plusy

■ ■ ■ Od ostatniego - VIII Zgromadzenia Ogólnego Kongresu Polaków w RC - upłynął 6 kwietnia rok. Co z pana punktu widzenia było w tym pierwszym roku działalności pozytywne, a co negatywne?
- Opierając się o uchwałę Zgromadzenia Ogólnego podzieliłmiś w Radzie Kongresu Polaków między siebie zadania. Uważam, że powstał wyważony model pracy, który się całkiem dobrze sprawdza.
Negatywnie oceniam pewien zastój w kontaktach z Polakami i Polonią w Pradze czy Brnie. Zaniedbanie współpracy z naszymi rodakami w innych miejscach RC byłoby z wielką szkodą dla naszych

Fot. JANUZE BOJANIN

spraw. Sądzę też, że trzeba jeszcze więcej uwagi poświęcać współpracy Kongresu ze stowarzyszeniami. Kontaktujemy się na płaszczyźnie Rady Przedstawicieli, organizujemy spotkania dwustronne, opracowane zostało kalendarium ważniejszych imprez dostępne dla wszystkich na naszych stronach internetowych, ale mogłoby być jeszcze lepiej.
Z drugiej strony wiele czasu i wysiłków pochłonęły niezbędne działania administracyjne i organizacyjne. Dotyczą szeregu prozaicznych i dla przeciętnego Polaka z Zalozia (a tym bardziej z Moraw czy Czech) mało widocznych spraw. Chodzi m.in. o zapewnienie środków finansowych na działalność

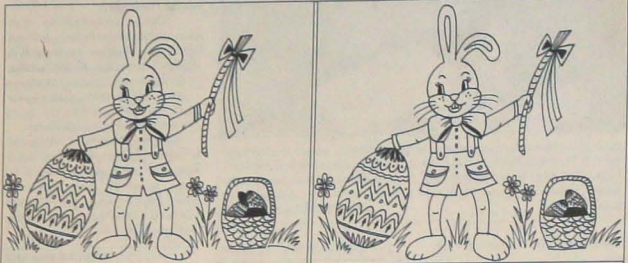
Kongresu, stworzenie odpowiednich warunków pracy Kancelarii czy też wydawanie „Głosu Ludu”. W tej ostatniej dziedzinie doszło do największych zmian. Założyliśmy spółkę Pol-Press, która wykonuje dla Kongresu niektóre czynności dotyczące pracy redakcji i wydawnictwa gazety. W zasadniczy sposób ograniczyliśmy działalność Wydawnictwa „Olza”, a to wiąże się z zagospodarowaniem lokalu sklepowego przy ul. Capka, w którym „Olza” prowadziła księgarnię. Przy okazji pragnę zapewnić, że niebawem księgarnia (prowadzona przez inną firmę) zostanie ponownie otwarta.

Ciąg dalszy na str. 3

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

Z okazji Świąt Wielkanocnych wszystkim Naszym Czytelnikom życzymy:
**Zdrowia, szczęścia, humoru dobrego,
a przy tym wszystkim stołu bogatego,
dobrego dyngusa, smacznego jajka
i niech te święta będą jak bajka!**
Myszka Ernestynka i jej koleżanki oraz Głosik i jego koledzy

Wielkanocne zagadki Szaradki

ZADANIE DLA SPOSTRZEGAWCZYCH I BYSTRYCH GŁÓWEK

Te dwa dopisane rysunki wyglądają na pozór identycznie, jednak różnią się aż dziesięcioma szczegółami! Czy je wszystkie odnajdziesz? Życzymy powodzenia i miłej zabawy!

O	S	M	I	O	R	N	I	C	A
B	E	R	G	A	M	O	T	Y	
P	U	S	T	O	R	O	Z	E	C

K	R			S	A
S	T			E	K
K	L			K	I
W	I			T	A
S	I			E	C
K	R			K	A
W	R			S	K
M	I			T	A
W	U			I	O
K	N			J	A

WYSZUKIWANKA

Wiercie, nie wiercie... Nasz chochlik redakcyjny przebudził się ze snu zimowego i zaraz nam spletał figla. W wyżej podanym diagramie w każdym wyrazie powinny być zawsze trzy litery wykolowane, żeby powstało rozwiązanie zadania. Chochlik wypowiedział słynne „abrakadabra” - i koloru nie ma!

Wyszukajcie więc w każdym wyrazie te trzy literki (ida gęsiego jedna za drugą) i odczytajcie rozwiązanie dodatkowe.

POŁĄCZENIE KWADRATY MAGICZNE

Rozwiązanie dodatkowe:
Tradycyjny słodki przysmak wielkanocy

1	2	3	4	5	6	7
1						
2						
3						
4			U			
5						
6						
7						

UZUPEŁNIANKA

Należy ubolewać nad tym, że przepiekanie tradycyjne wielkanocne naszych przodków idą w dzisiejszym cywilizowanym świecie w zapomnienie. Dawniej na przykład śmierzgustynicy (czy polowcy, jak kto woli) nie ograniczali się tylko do polewania i smagania karwacym, lecz naprzód śpiewali lub recytowali, a czym bardzo pięknie pisze Jan Szymik w książce „Doroczne zwyczaje i obrzędy na Śląsku Cieszyńskim”. Przypomnijmy sobie jedną z takich wielkanocnych rymowanek:

Przials! my po śmierguście,
Jymn nas też nie opuście.
Kope uojce narchytuje

... (Dokończenie stanowi rozwiązanie uzupełniarki!)

Puste kratki diagramu należy uzupełnić o brakujące litery tak, aby w rzędach poziomych powstały 6-literowe wyrazy. Dopisane litery, czytane rzędami, dadzą rozwiązanie zadania.

UWAGA: Rozwiązania dziesięciu „Zagadek Szaradki” przesyłajcie pod nasz adres do 10 maja 2003 włącznie, a do losowania o nagrody uprawniani będzie prawidłowo rozwiązane przynajmniej jednej z nich. Nie zapomnijcie i tym razem o podaniu adresu zwrotnego i wku uczestnika konkursu. Powodzenia i zyczeń Głosik i jego koledzy

Komu nagrody?

Dowiedcie się niebawem, a na razie zdradzamy wam rozwiązanie „Konkursu dla najmłodszych”. W zadaniu pierwszym ułóżcie należało rysunek przedstawiający Głosika, Ludmiłkę i Myszka Ernestynkę, zaś rozwiązaniem drugiego zadania było słowo „zarówka”.

A oto nazwiska tych, do których los się uśmiechnął:

Za zadanie pierwsze trzy różnorodnie nagrody otrzymują: **Adaś Gaura** z Żukowa Dolnego, **Miriam Hurta** z Bystrzycy i **Katarzyna Niedoba** z Jabłonkowa.

Za zadanie drugie: **Nela Bilous** z Karwiny-Nowego Miasta, **Natalia Czauder** z Wędrziny i **Ewa Cymorek** z Bystrzycy.

Rubrykę przygotowała: **IRENA STONAWSKA**
Głosik i jego koledzy

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu”, P.O. Box 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrava 1.
UWAGA! Pisząc do nas, nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

JAN RUSNOK

**pod Czantorią
gawędy o ziemi rodzinnej**

Ten „nydecko-polski” szlak graniczny zaczyna się na Małym Ostrym wspólną granicą z Górą Leszną, potem przechodzi przez Małą i Wielką Czantorię, gdzie Nydek styka się z Ustroniem, a stamtąd ciągnie się do stoku Nyduku z Wisłą, przez Kiczera, Beskidek, Soszów, górę Cieslar aż na szczyt Stożka, gdzie kontakt z Polską, reprezentowaną przez Lestbąną przejmują Jabłonkowi.

Na obszarze Nyduku znajdują się takie góry „tysięczniki”, jak Czantorja, Stożek, Łączka, Soszów oraz mniejsze szczyty - Miąszy, Kiczera, Filip (nie mylić z większą Kiczorą), Gróniczek, Mały Ostry, Bajcarka, Filipka. Przed wojną były w Nydku cztery schroniska: U Bojka na Łączce, a w Halamy pod Stożkiem, u Łomozika na Soszowie i u Walczyński na Czantorji. Poza tym polskie schroniska na Stożku i U Szwanej Hanksi na Soszowie były (i są) usytuowane na samej granicy.

Rozległość Nyduku dokumentują dane liczbowe. Jego obszar wynosi 48 kilometrów kwadratowych. Zdecydowana większość tego terytoryum jest zalesiona, zwłaszcza góry. Poza górami są tu zresztą tylko wąskie doliny wyłobione przez potoki. Potoków jest dużo. Trzy są główne. Największą jest Gluchówka, wypływająca spod Stożka i wyprowadzająca wszystkie nydeckie wody do Bystrzycy, gdzie je wlewa do Olzy. Środkowy potok wypływający spod Soszowa i Czantorji, wpadający w centrum wsi do Gluchówki, to Strzelma. Potok Górski płynie natomiast spod Stożka i Małej Czantorji i w centrum wsi do Gluchówki, przy samym ujściu tej ostatniej do Gluchówki. W dorzeczu tych potoków rozłożyły się trzy najrozsłabsze z pięciu głównych dzielnic wsi: Gluchowa, Strzelma i Góra. Dwie pierwsze wzięły nazwy od potoków, natomiast Góra sama nadała nazwę swemu potokowi. Pozostałe dzielnice to tak zwana ze słowacka Dziedzina, czyli centrum, oraz Nowosada, czyli nowa osada, rozlokowana na największej nie zalesionej polaci Nyduku, ciągnącej się od centrum nasłonecznionym, łagodnym zboczem aż do Mały Ostry, Strzelma i Gluchowa były przez pewien czas w pierwszej połowie XIX wieku samodzielnymi miejscowościami.

Nydek należy do starszych miejscowości w Beskidach Zaolziańskich. Istnieje już ponad pięćset lat. Z jego najstarszej przeszłości niewiele jest jednak do znalezienia. Chyba tylko to, że w odróżnieniu od większości wsi tego regionu nie należał do książy na Cieszyźnie, lecz stanowił przez dłuższy czas własność pomniejszych panów. Dopiero odkrycie pod koniec XVIII wieku w nydeckiej ziemi znaczących jak na owe czasy, a największych na Śląsku Cieszyńskim, złóż rudy żelaznej, przyczyniło wchłonięcie nydeckich włości przez Arcyksiążęcą Komorę Cieszyńską.

Mieszkańców liczy Nydek ponad 2000. To dużo jak na skromne możliwości bytowe wsi. Od ponad stu lat stosunki demograficzne Nyduku uzaledowiły się od rozwoju huty trzynieckiej, która dawała i daje praktycznie wszystkie wyżywienie. Wpływ hut na losy młodej rodziny wsi był zawsze duży. Wynikało to z faktu, że na terenie Nyduku wydobywano mniej więcej do roku 1865 połowę ogólnej ilości rudy żelaza, zużywanej w hucie trzynieckiej. Reszta tego surowca dostarczała do huty 17 dalszych miejscowości Śląska Cieszyńskiego. Z Nyduku pochodziła także znaczna część węgla drzewnego, używanego w początkowym okresie huty (od jej powstania w roku 1839 do przebudowy wielkiego pieca na ciałkowicie „koksowy” w roku 1868) jako wsadu do wytopiania surowicy. W Nydku znajdowała się zatem główna baza surowców huty trzynieckiej w jej najstarszym okresie. Nyczenie nie musieli wówczas szukać pracy poza swoją miejscowością, bo przy wydobywaniu rudy, przy wypalaniu węgla drzewnego z drewna bukowego w licznych mierzalch oraz przy transporcie tych surowców furmankami do Trzynieca było jej więcej, niż byli w stanie wykonać. Wywołało to krótkotrwałą migrację okolicznej ludności do Nyduku.

Nie można nie wspomnieć w tym miejscu o tradycjach rewolucyjnej Nyduku. Stąd właśnie pochodzi jeden z nielicznych na Śląsku rebelianckich odgłosów na galicyjskie ruchy chłopskie z roku 1846. Zachował się pismenny donos praktykanta zarządu dóbr Komory Cieszyńskiej, niejakiego Załoukale, który dnia 30 czerwca 1846 roku informował swoich cieszyńskich chlebowodów, że Paweł Cieslar z Nyduku, protestując przeciw rozkopaniu gruntów przy wydobywaniu rudy, między innymi powiedział: „dały Pan Bóg, aby ta rewolucja jeszcze raz powstała, aby my tych cieszyńskich psów powytukali...”

Wydobywanie rudy miało, jak z tego widać, także negatywne następstwa, pobawiając chłopów ziemi. Było to szczególnie bolesne przed zniesieniem pańszczyzny w roku 1848, kiedy chłopów zmuszano, aby w ramach odrabiania pańszczyzny sami, za darmo, rozkopali swoje pola. Trudno się w tej sytuacji dziwić Cieslarowej gorzocy, która jest zaprawiona jego wypowiedź pod adresem „panów” z Komory Cieszyńskiej.

Największy wzrost liczby mieszkańców z 1009 do 1567 osób odnotowujemy w latach 1851-1869. Natomiast w następnym okresie, kiedy po wybudowaniu kolei koszycko-bogumińskiej w roku 1871 nastąpił gwałtowny rozwój huty, a z nim szybki rozwój demograficzny podtrzymany w 1880 wykazał nawet spadek liczby mieszkańców o 6 osób. Było to spowodowane zaniechaniem eksploatacji miejscowych rud darniowych, które wówczas sprowadzało się do węgla kamiennego i koks. Zaczęło wówczas wydobywać bogatsze rudy słowackie. Zaniechano też wypalania węgla drzewnego. Robotnicy zatrudnieni dotąd w Nydku przenieśli się do pracy w samej hucie w Trzyniecu.

Najpiękniejszą kartę swej historii zapisał Nydek podczas okupacji, dając w swych lasach schronienie partyzantom. W dniu 30 listopada w głębokich lasach na zachodzie stołu Czantorji, znajdującego się szczyt star partyzantów z hitlerowcami na Śląsku Cieszyńskim. W wieczór spośród jedenastu przebywających w ziemiance podczas oblavy Byli to młodziacy Jan Madzia i Paweł Łamacz, wędrownianin Józef Pieter oraz Józef Kłancznik ze Skoczowa. Dowódcą tej grupy, Klemens Starzyk, zginął. Dowódcą całego partyzanckiego zgrupowania Czantorja, liczącego kilkudziesięciu ludzi, był zmarły niedawno w Ustroniu Karol Jastrząb (pierwotnie nazwisko Szeiber). Po wojnie zmienił nazwisko na swój okupacyjny pseudonim. (cdn.)

SKROBANE, MALOWANE WOSKIEM, OKLEJANE SITOWIEM, ZDOBIONE TECHNIKĄ BATIKU...

Nadeszła wiosna, a wraz z nią jak każdego roku Wielkanoc. W wielu naszych domach pojawiły się już plecione palmy, baranki z cukru i kolorowe pisanki. Bogata obrzędowość tych świąt skupia w sobie dwa nurty: jeden czysto liturgiczny, drugi wywodzący się jeszcze z czasów pogańskich, głęboko osadzony w ludowej tradycji, a związany z kultem wiosny i budzącej się do życia przyrody. Nie bez powodu jednym z najpopularniejszych symboli Świąt Wielkanocnych jest jajko, które już w starożytności symbolizowało świat, płodność, zdrowie i szczęście. Uważano, że jest początkiem stawania się, początkiem rozwoju. Kojano także jajo z poczuciem bezpieczeństwa, domem, gniazdem. Pięknie ozdobione stanowiło również podarunek wielkanocy. Ofiarowanie go było wyrazem dobrych życzeń i serdecznych uczuć...

Również w naszych wierzeniach jajkom, zwłaszcza barwionym na czerwono, przypisywano niezwykłe właściwości. Posługiwano się nimi w różnych praktykach magicznych, m.in. w lecznictwie, magii miłosnej, magii wegetacyjnej (jajka zakopywano w ziemię, aby była bardziej urodzajna), zaś młode dziewczyny myły się w wodzie, w której gotowano pisanki, bo to pono ogromnie poprawiało urodę.

Zdobieniem jaj zajmowały się przede wszystkim niewiasty i to nie wszystkie; np. jeśli któraś w tym czasie była „nieczysta”, nie powinna wykonywać pisankę. Płec brzydka wolała się pisankami bawić. „Na wybitki” albo „w bitki”. Dwa! młodzieńcy szuchrali się swoimi pisankami. Jedną o drugą. Jaj koguty. Kto stłuk jajko przeciwnika, ten wygrał. W Norwegii i Niemczech znany jest zwyczaj toższenia jajka ugotowanego na twardo w taki sposób, by nie poszkodzić skorupki. Zwyczajca tych zamierzających zabaw miał przed sobą perspektywę rychłego ożenku. O dźwio, toższenie jajka pozostało tradycyjną świąteczną rozrywką do teraz, m.in. w północnej Anglii, Szkocji i Szwajcarii. Konkurs wygrała ten, którego jajko rozbił się ostatnie.

„Jajko mądrzejsze od kury”

Jajko pojawia się w niezliczonych powiedzeniach, porzekadkach, przysłowiach. Francuzi mówią, na przykład: „Kłasić wszystkie jajka do jednego koszyka”, co oznacza stawiać wszystko na jedną kartę. Kiedy zaś powiadają: „Nie można zrobić omlotu, nie tłukaj jaj”, dają w ten sposób do zrozumienia, że cel uświęca środki.

Polacy nie gęsi... też swoje przysłowia mają. „Stoi za jajem”, znaczy nic nie wart, a „No się jak kura z jajkiem” to po prostu robienie wielkiego szumu wokół nie zasługującej na rozgłos błahostki. Powiadając „Jajko mądrzejsze od kury”, starzy mieli młodym za złe, że próbują ich pouczać. Zaś żywe do dziś powiedzenie: „Czym skorupka za młodu nasiąknie” jest nie trącając na znaczeniu pedagogiczną wskazówką.

Sławne zdanie: „Omne vivum ex ovo”, czyli „Wszystko, co żyje, pochodzi z jaja” przypisuje się angielskiemu uczonemu Williamowi Harveyowi. A powiedzenie: „Jajko Kolumba”, oznaczające zaskakująco prosty sposób na rozwiązanie skomplikowanego zadania.

Święta w Zabłociu

Jak wspominali o obrzędach i zwyczajach wielkanocnych niejaki zobłocianin jeszcze po drugiej stronie świętowej, to były one prawie że takie same jak w okolicznych dziedzinach i na całym Śląsku zaolziańskim.

Niedziela przed Palmowym Niedzielnem się nazywała Czorną Niedzielną. Młodzień, przezwane dziolchy, chodzili po dziedzinie z ustrojonymi moiczkami, obwiszonymi malowanymi wajkami i barwnymi masłeczka.

Spływały pod oknami: „Moiczka zielony pięknie ustrojony...”

W Palmowym Niedzielnem się w kościele świątyni palmy, które były zrobione z rozkwiitanych galonczek kłoczku, z kocianek, gaski, rozso.

W Wielki Piątek te każdy stół boso umyć do najbliższego potoka. Gdo miał daleko, to się stół umyć do Brzeziny, do studzińki Panny Marie, o kiere się mówiło, że je w ni cudowno woda. Był tam też obraz Panny Marie.

W Zabłociu była jmy kaplica, wybudowana w roku 1892, to zobłocianin chodzili do kościoła do Rychwałdu. Był tam dyki na Wielki Piątek przepiekanie ustrojony Bocy Grób. Stoi kole niego na straży ubrojeni fajermony, kierez po obrzędach i odpisywaniu ptyrzych stów pieśni „Trzeciego dnia wstał

Zbawiciel...” odciepli ty swoi kapie i ucykli... Ale to było dzieje w Biłom Sobotym, na Zmarłowychstani Pańsk.

Na Wielki Piątek po potędni chodzili wszyscy, starzi i młodzi pocalowali Pómbóčka do kościoła Rychwałdzkiego.

W Biłom Sobotym się, tak jak wszyndzi, świątynia w kościele woda i kreda, a kole kościoła się opalowały palmy. Tym popiół się niechowal na przyszy rok, na Środym Popielcowym, kierzem kłóczek znożół krzyżczyki na czołach wierzmi i mówili przzi tym: „pamiętaj, żeś proch i w proch się obrócisz”.

W piyrze Świątyni Wielkanocne się chodzili do kościoła dopełniali i popolednia, na niedzielę Popolednia, ku wieczoru się roznoszyli krzyżczyki po polach, zrobione z galonczek palmy.

Na każdym rogu zasietego łanu się ich zasunęło do ziemie i pokropiły świątyniom wodom, co miało chronić urodym przed powieruchom, gradym i nieurodzajnym.

W drugi świątyni był, jak to wszyndzi indzi, śmierzgust, o kierzym już nie trzeba moce przypominac, tela, że się w tych czasach nie szgorowało wodom... Sincy dostawali od dziolch za poloci i „wyszynzi” karwacym malowane wajca, kys pecynka abo ajci costi słodkiego. Starsi śmierzgustnicy, co chodzili już w noc, poczynawali starzych tatarczowom abo modiolom. Nikiedy też, niż ich puszcili do chajpny, to wygrwali pod oknami na gajdach (heligonce), a u nas jak mieli popuste to ajci na gramofonie. Karwacze ty uc ptyli dlogo przed świątyniami z wyrbowych

Magia pisanki

Natomiast pisanki - to jaja ozdobione techniką batiku (choćby potocznie nazywa się tak wszystkie barwione jaja wielkanocne). Technika ta polega na tym, że specjalnym pisakiem, tzw. „żelazkiem” (zwykle jest nim patyczek z osadzonym na końcu miniaturowym lejkiem) gorącym roztopionym woskiem „pisze się” wzór. Następnie zanurza się jajko w barwniku, po czym ściera się wosk i otrzymuje się biały wzór na barwnym tle.

Ulubiony podarunek

Pisanki były ulubionym podarunkiem wielkanocnym, ba, nawet darem królewskim. Pełnili rolę prezentów już setki lat p. n. e. Chłirczyk znają ten sposób obdarowywania od 900 roku p. n. e., kiedy to jajka wędrowały z rąk do rąk podczas wiosennych festiwali, organizowanych na cześć budzącej się do życia przyrody. Król Anglii Edward I w XIII w. rozdał co roku na Wielkanoc czterysta misterniem malowanych i bogato zdobionych jaj. Dla króla Francji Ludwika XV pisanki malowali tylko i wyłącznie znani artyści z piedestału: Boucher i Watteau.

W Polsce XVII-wiecznej, w zamonym towarzystwie zrodził się obyczaj dawania prezentów w kształcie jajek. Chowano w nich klejnoty, kosztowne brocelki, a nawet zegarki wyszadane drogimi kamieniami.

W następnym stuleciu pojawiły się ogromne, czekoladowe jaja, bombonierki wypełnione marcepanem. Ofiarowały je adoratory damom swego serca. Gdy panna znajdowała między materiałami zalewanymi barwnikiem i pozostawione w nim na kilkanaście godzin. Aby zabarwienie było trwałe dodawano sól, a do płukania - ocet lub sok z cytryny.

Sposób i techniki dekorowania

Nazywano je różnie w zależności od sposobu zdobienia. Jednobarwne, bez wzorów, ufarbowane przez gotowanie w barwniku, w wywarach z roślin lub później - w farbach syntetycznych - noszą nazwę malowanek, kraszanek, byczków.

Wielki Piątek, to jaja ozdobione techniką batiku (choćby potocznie nazywa się tak wszystkie barwione jaja wielkanocne). Technika ta polega na tym, że specjalnym pisakiem, tzw. „żelazkiem” (zwykle jest nim patyczek z osadzonym na końcu miniaturowym lejkiem) gorącym roztopionym woskiem „pisze się” wzór. Następnie zanurza się jajko w barwniku, po czym ściera się wosk i otrzymuje się biały wzór na barwnym tle.

Jaja wielkanocne ozdobi się też, oklejając (pisanka-oklejanka) je mikiem rdzeniem czyli tzw. „duszą” sitowia lub dzikiego bzu lub nalepiając (pisanka-nalepianka) na nie skrawki włóczki, miniaturowe wycinanki z glansowanego papieru lub bibuły, płatki kwiatów, liście czy rdnsiona. Ostatnio bardzo modne stały się też jaja pokryte koronką lub sztyklowane.

Do farbowania jaj stosuje się obecnie najczęściej gotowe barwniki anilinowe. Dawniej korzystano m. in. z farb ziolowych. Pożytkiwano ich polegano na znalezieniu właściwego surowca (a więc kwiatu, kory, lupin, korzenia), sproszkowaniu go i rozcieńczeniu wodą. Zwykle tak sporządzona, kolorująca mikszturę gotowano kilkanaście minut, a w niej produkt, który miał przybrać inne zabarwienie. Niektóre materiały zalewane były barwnikiem i pozostawione w nim na kilkanaście godzin. Aby zabarwienie było trwałe dodawano sól, a do płukania - ocet lub sok z cytryny.

Jaja zdobi się na różne sposoby: na żółto i brązowo barwią łuski cebuli, na żółtozielono - kora młodej jablони, na zielono - młode zboże, trawę, pokrzywa i jemiola, na fioletowo - kwiat malwy, na czerwono zaś - suszone owoce czarnego bzu i borówki czernicy. Na czarno - kora olchy.

Kolory mają także swoją symbolikę. Czer-
wony. Po wojnie sincy we Wyrznicowicach se upyli taki przez sztyry metry dlogi tym karwacz, kierzmy kłupkali po oknach dziolch, kiere uc myszkały w nowych domkach, na pinyrte...

Zachęcałem już kiedyś wszystkich, starszych i młodszych, do zapisywania własnych przeżyć czy opowiadań dziadków, rodziców, krewnych. Wstarczy sporządzić chociażby notatki z datą, a podczas długich zimowych wieczorów opisać je bardziej szczegółowo. To bardzo ważna sprawa - aby zapiski zanotowane w ojczystym języku, obojętnie - literackim czy gwarowym - przetrwały w naszych domach...
WINCENTY SZELIGA
Skrzeczko

WIELKANOC

Dokończenie ze str. 1

Mówiono, że choćby tyk tej piolnowatej nalwki zapewni zdrowie przez cały rok, na pewno zaś dobrą kondycję żoladka. Wychodzi z tego, że nie traktowano tatarczowki jako gorzałki, ale jako golek ślecznicy.

Była skuteczniejsza od geraniatu i jemu podobnych preparatów. W Wielki Piątek w ogóle działo się wiele niezwykłych rzeczy. Wszelkie drzewa były w tym dniu najtwardsze, słońce wchodziło trzy razy, grzmot czy deszcz oznaczał urodzaj, podobnie jak rosa na szczybach. Przyroda zdradzała przyszłość człowieka pod warunkiem, że z nią współżył, był jej partnerem, a nie wrogiem.

Kolejnym symbolem tego świątecznego czasu jest jajko, doskonale uzupełniające zielone palmy i jallowce, bowiem i ono jest idealnym obrazem kiełkującego życia. Kto go dotykał, przejmował jego energię. Dlatego wkładano go do wody, w której kąpał się noworodek, a gdy ktoś chorował, wystarczało „pokulać” nim po ciele i od razu poczuli się lepiej. Dziś zostały tylko pomalowane skorupy. Ładne, cieszące oko, ale puste, bez życia.

Wszystko, o czym była mowa, znalazło swój niezwykły wyraz artystyczny w ponadczasowym goiczk. Zauważmy - młode dziewczęta, zielone drzewko a na nim jajka. Czy może być mocniejszy symbol życia, które wyrwa się z zimowego odrętwienia? W dodatku symbol wzbogacony tym, co dla nas najcenniejsze - mowa, pieśnią, strojem. Cała Ziemia Cieszyńska ożywa w pieśniece goiczkowce. Oby tylko chodzili, rozdawali uśmiech, piękno i pogłębiały wrażliwość na to, co jest arką przysmyrza między dawnymi a nowymi laty. Gdy uslyszycie „Dej Boże do bry dżiyn pod wasze okynke”, otwieracie nie tylko okna, drzwi, ale przede wszystkim serca.
DANIEL KADŁUBIEC

W niedzielę 20 kwietnia 2003 r. obchodzi swój pięćdziesiąty jubileusz...

„Żyj nam długo i szczęśliwie bez smutków i trosk...”

Dnia 23. 4. 2003 obchodzi zamykający jubileusz pani WANDA MILERSKA...

Dnia 22 kwietnia br. mija 4. rocznica, kiedy na zawieszono serce mego Kochanego Męża i Ojca...

kina

KARWINA - Centrum: Czar w dalecznym (19, 20, 21, godz. 15.30)...

wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ - Sala wystaw Muzeum Cieszyńskiego...

z życia PZKO

Mistrzostwa z małą piłeczką

W dniach 11 i 13 kwietnia br. w szerokościowym Domu PZKO...

W ramach współpracy Kola z dołnotuląską szkołą uczniowie...

W dwa dni później odbyły się z kolei już 23. mistrzostwa MK PZKO...

W kategorii młodzieży szkolnej zwyciężyli Marian Grabowski...

Ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie...

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC...

kronika rodzinna

Dnia 18 kwietnia 2003 r. minie pierwsza bardzo smutna rocznica nagłego zgonu...

We wtorek 15. 4. 2003 zmarł ksiądz śp. ANTONI CIENIEC...

Najszersze wyrazy współczucia rodzinie Zmarłego...

Do 2. 2. 2004 wystawa „Tarcze strzeleckie”...

KARWINA - Galeria Zamkowa „Chagalli”...

GALERIA „Zdrowego Miasta” - foyer US Karwinia...

MUZEUM HUTY TRZY-NIECKIEJ i Miasta Trzyńca...

KINO „Plast”, Cieszyń: Dziewczyna z Alabamy...

z życia PZKO

z życia PZKO

z życia PZKO

z życia PZKO

Klimatyzacja jest nieoceniona. Co więcej, teraz otrzymasz ją za darmo. Orzeźwienie przynosi najnowsza oferta Škoda Auto!

Na terenie nieczynnej już Kopalni „Michał” w Ostrawie-Michalkowicach - zaadaptowanej na muzeum przemysłu...

Oddział Literatary Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie...

Urolopy

oferujemy kurki 14 tyg. kolorowe...

oferta pracy

DYREKCJA PSP SUCHA GÓRNA zatrudni od 12 maja 2003...

ZARÓBEK dodatkowy 732,445 po godz. 17.

ANKIETA GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ GŁOS LUDU

Wiek: do 15 lat, 16-25, 26-35, 36-45, 46-55

Miejsce zamieszkania: podstawa, średnie, wyższe

Wykształcenie: podstawowe, średnie, wyższe

1. Treść gazety (5 - najwyższa ocena, 1 - najniższa ocena)

2. Publicystyka (5 - najwyższa ocena, 1 - najniższa ocena)

3. Rubryki stałe (5 - najwyższa ocena, 1 - najniższa ocena)

4. Proszę ocenić jakość serwisu telewizyjnego (5 - najwyższa ocena, 1 - najniższa ocena)

5. Szata graficzna (5 - najwyższa ocena, 1 - najniższa ocena)

6. Język gazety (5 - najwyższa ocena, 1 - najniższa ocena)

7. Ranking GL

8. Czy GL powinien ukazywać się: 3 x tygodniowo, 2 x tygodniowo, 1 x tygodniowo

9. Wypełnione ankiety prosimy przesłać pod adresem: Kongres Polaków w RC...

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 19 KWIETNIA

TVP 1: 6.30 Rok w ogrodzie, 7.00 Agrolinia, 8.00 Wiadomości, pogoda...

TVP 2: 7.05 Echa tygodnia, 7.35 Spróbujmy razem (mag.), 8.00 Film dla niesłyszących...

TVP 3: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.), 7.40 Śmiech niebo (s.)...

NIEZIELA 20 KWIETNIA

TVP 1: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 2: 7.05 Echa tygodnia, 7.35 Spróbujmy razem (mag.), 8.00 Film dla niesłyszących...

TVP 3: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 4: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 5: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 6: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 7: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 8: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 9: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 10: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 11: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 12: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 13: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 14: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 15: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 16: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 17: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 18: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 19: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 20: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 21: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 22: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 23: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

TVP 24: 6.30 Biblioteka rodzinna: Opowieść wielkanocna, 7.15 Plebiana (s.)...

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 19 KWIECIANA

- TC 1:**
 5.00 Kolory życia
 5.55 Wiadomości (mag.)
 6.35 Powietrze - to nasze morze
 6.50 Viacław Vašek od tygrysów
 7.25 Szeszenie, otwórz się!
 7.50 Bolek i Lolek (s. anim.)
 8.00 Niewygodne wakacje rodziny Smolków (s. anim.)
 8.30 Wiadomości ze świata
 8.40 Z wizytą w ZOO
 8.45 Szalone porwanie
 10.10 Pojedynki ptaki w świecie zwierząt (s. dokumentalny)
 10.40 Tydzień w regionach
 11.05 Nasza wieś
 12.00 Wiadomości
 12.05 Na spływan z Radągną Kóńg
 12.30 „Płyni” (pub.)
 13.15 Na rozdruu - renty (s. dok.)
 13.25 „Asiak Magga - arktický nomád”
 14.20 Moda - estrawagiana
 14.45 Koniec Dzielnego Zachodu (film USA, 1/2)
 16.20 Oczarowani III (s.)
 17.15 Co mogę dla siebie zrobić, czyli...
 17.25 Wędrowcy za winem (s. dok.)
 17.55 Prognoza pogody
 18.00 Wiadomości
 18.05 Humor Karla Haullera
 18.45 Europa Eugena Briuckusa (s. dok.)
 18.57 Losowanie „10” szczęśliwych
 19.00 Wietrzyznka
 19.15 Wydarzenia, komentarze
 19.35 Wydarzenia w kulturze
 19.45 Bramki, punkty, sekundy
 20.00 Nie zastanawiaj się i krep!
 21.15 Druga czy pierwsza (film USA)
 23.20 Wiadomości
 23.25 Bramki, punkty, sekundy
 23.30 Szaleje za tobą VI (s.)
 0.00 Osiemasty anioł (horror USA)
 1.25 Sprawy inspektora Lynley: Wyzwolenie (film ang. 1/2)
 2.40 „Už nám není dyvčet let, paní Bláhoová” (kom. TV)
 3.15 Pop art
 3.50 Poeci Europy
 4.25 Przychody nauki i techniki.

- TC 2:**
 5.00 Magazyn Ligi Mistrzów
 5.45 Wydarzenia ekonomiczne
 5.55 Godziny nadliczbowe
 6.25 Wiadomości TVS
 6.45 Wydarzenia w świecie
 6.55 Losy talentów w Czechach
 7.55 Panorama
 8.30 Wielki wóz
 9.00 Kursy językowe
 10.00 Klucz (mag.)
 10.30 Salon
 11.00 Nasz nauczyciel (s. dok.)
 12.25 Na „Świąteln kopceku”
 12.45 Ferdinand Peroutka: Szczytciarz Sulia (mncen. TV)
 14.05 Sylwetki gwiazd Hollywoodu: Lauren Hutton (s. dok.)
 14.55 Sportowe świata
 15.50 Prawda o cudach w miasteczku Hejnice
 16.10 Jak powstawał musical „Josef a jeho skvostný plátek” (dok.)
 17.00 Jerry Maguire (film USA)
 19.15 Euronews
 20.00 B. Martini: „Siostra Paskalina” (teatr)
 21.05 Europejski zwycięzca: Serge Baudo
 22.00 Ilustrowane felietony Ludvíka Vaculíka
 22.10 Teatr zje!
 23.10 Noc z Andělem
 0.40 Wielka muzyka nocna
 0.40 Lista przebojów
 5.00 Milan już idzie
 5.25 Katowina Sklep - Hřmění

- NOVA:**
 5.15 Do-Re-Mi, 6.30 Filmy animowane, 6.50 „Hromkočky” (s. anim.), 7.15 Taz-mania III (s. anim.), 7.40 Action Man (s. anim.), 8.05 Dziewczyny Gilmora II (s. anim.), 9.00 As - Lista Przebojów, 10.10 Stefania VII (s.), 11.05 Matlock IX (s.), 12.00 Dzwonienie do dyrektora, 12.30 „Dokud máš maminku” (film czes.), 14.15 Gmbrinus Liga, 16.30 Sian Toprak (s.), 17.25 Pogoda, 19.30 DTV, sport, pogoda, 20.00 Złota karta, 21.50 „The Bone Collector” (thriller USA), 0.10 Puszek, 0.50 „Body of Influence 2” (erot. film USA), 2.50 Dzwonienie do dyrektora, 4.00 Zaryzykuj! (teleturniej), 4.25 Mallorca (s.).

- PRIMA:**
 8.00 NHL Power Week, 8.35 Salon samochodowy, 9.15 Piraci (s.), 11.05 Navarro III (s.), 13.30 Rodzime przekleństwo (film USA), 14.50 Nikt nie jest doskonały, 15.50 Prima TV, 16.05 Hercule Poirot (s.), 17.05 „Dobry voják Švejk” (kom. czes.), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 Dziennik, 19.15 Mniam, czyli..., 19.45 Miś Jogi (s. anim.), 19.55 Ediel i Starck I (s.), 20.55 Nikt nie jest doskonały (thriller bang.-kanad.), 23.40 Stan krytyczny (film USA), 1.15 Nie Strings Attached” (thriller USA), 1.55 Ciemi.

TELEWIZJA ZASTĘPICA
 5.05 Na ekranie
 5.35 Muzyka - Jifi Šust

NIEDZIELA 20 KWIECIANA

- TC 1:**
 5.00 Rallye Nowa Zelandia
 5.25 Okolicie Chiang Mai
 5.45 Pamięć drzew
 6.00 „F. L. Vek” (s.)
 7.00 Niewzrykłe wakacje rodziny Smolków (s. anim.)
 7.30 Bajkowa niedziela
 9.25 Śpiewnik domowy
 9.35 Wędrująca kamera
 10.00 Obiektwy
 10.30 Niezajomość prawa szkodzi
 10.45 „F. L. Vek” (s.)
 11.45 Wiadomości
 11.55 Urbi et orbi
 12.40 Na ekranie
 12.45 Pomocnicie dzieciom
 12.50 Piękna matura
 13.55 Pomocnicie dzieciom
 14.00 Bukiet z Uberskiego Brodu
 14.35 Pomocnicie dzieciom
 14.40 Czardziejka z Bejrutu: Blanka Matragi
 15.05 Pomocnicie dzieciom
 15.10 Kronikarko
 15.20 Wielkanoc w skansenie walskim
 15.30 Pomocnicie dzieciom
 15.40 „Osvětová přednáška v Suché Vrbčici”
 16.10 Pomocnicie dzieciom
 16.20 Światło jego oczu (film czes.)
 17.45 Pomocnicie dzieciom
 17.50 Europejskie referendum
 17.55 Prognoza pogody
 18.00 Wiadomości
 18.05 Kiedy rozpoczyna się Wielkanoc
 18.57 Losowanie „10” szczęśliwych
 19.00 Wietrzyznka
 19.15 Wydarzenia, komentarze
 19.45 Bramki, punkty, sekundy
 20.00 Dzikie pszczoły (film czes.)
 21.45 Wydarzyło się...
 22.05 Wiadomości
 22.10 Bramki, punkty, sekundy
 22.15 Losowanie Sportki
 22.20 Bukietki (film kanad.)
 0.00 W tajnych służbach (s.)
 0.40 „Cetnické mušestvy” (s.)
 2.10 Niezajomość prawa szkodzi
 2.25 Podrózomania
 2.50 Country Express Praga - Nashville
 3.20 Nasza wieś
 3.40 Folklorika
 4.20 Ilustrowane felietony Ludvíka Vaculíka

- TC 2:**
 6.50 Wiadomości TVS
 7.10 Wędrowcy za winem (s. dok.)
 7.40 Pod korcem
 7.55 Panorama
 8.30 Kolory życia
 9.30 Herbatka dla trzeciego
 10.00 Nabożeństwo Wielkanocne
 11.00 Tajemnica świata
 12.00 Iguo - Iguu (kom. czes.)
 13.20 Przech Most Karola z prof. Frantíkem Dvořákem
 13.40 Lodzie, które tworzyły historię (s. dokumentalny)
 14.30 Studio sport
 16.55 RC - Rosja (hokej na lodzie)
 19.20 Euronews
 20.00 Wietrzyznka tematycznie... Niebezpieczne przeszczepy
 22.25 Przech Most Karola z prof. Frantíkem Dvořákem
 22.40 Dograne
 23.25 Narzeczona Frankensteina (film USA)
 0.40 Mysterium Hoericensce
 1.20 Teatr zje!
 2.15 Ci najlepsi z klasyki
 2.55 „Spona” (pub.)
 4.25 Wielki wóz.

- NOVA:**
 5.00 „Dokud máš maminku” (film czes.), 6.55 Filmy animowane, 7.20 „Hromkočky” (s. anim.), 7.45 Taz-mania III (s. anim.), 8.10 Action Man (s. anim.), 8.35 Kto przeżyje II (turniej), 9.30 Zaloty, 10.10 Powrót do rajju (s.), 11.05 Matlock IX (s.), 12.00 Siódemka, 13.00 Rady ptaka Loskutka, 13.35 Inspektor Morse VI (s.), 15.25 Większe niż życie (kom. USA), 17.10 Pogoda, 17.15 Pojedynki Tytanów (film ang.), 19.30 DTV, wiadomości sportowe, pogoda, 20.00 Złota (rozryw.), 21.10 Park Jurajski (film USA), 23.35 Sprawa Quinn (film USA), 1.15 Królestwo ciemności (s.), 2.35 Zaloty, 3.05 Siódemka, 4.25 P. F., 5.00 Mallorca (s.).

- PRIMA:**
 8.00 Wojna stulecia (s. dok.), 9.00 Świat 2003, 9.30 „Srđce v soumraku” (film czes.), 11.30 Niedzielnia jazda, 12.00 Wierze - nie wierze III (s.), 11/3, 13.00 Niedzielnia partia, 13.40 Formula show, 13.55 Wielka Nagroda San Marino, 15.55 Prima uderzenie, 17.05 „Za humny je drak” (bajka czes.), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 Dziennik, 19.15 Mniam, czyli..., 19.45 Miś Jogi (s. anim.), 19.55 Ediel i Starck I (s.), 20.55 Nikt nie jest doskonały (thriller bang.-kanad.), 23.40 Stan krytyczny (film USA), 1.15 Nie Strings Attached” (thriller USA), 1.55 Ciemi.

PONIEDZIAŁEK 21 KWIECIANA
TC 1:
 5.05 Na ekranie
 5.35 Muzyka - Jifi Šust

- 6.00 W poszukiwaniu zagubionego czasu
 6.15 Sproszczenia skądinąd
 6.20 Humor Karla Haullera
 7.00 Szeszenie, otwórz się!
 7.30 Bajkowa niedziela
 9.30 Pomocnicie dzieciom
 9.35 Film o filmie: Władca pierścieni: Dwie wieże
 10.00 Książki Egiptu (film anim.)
 11.35 Pomocnicie dzieciom
 11.40 Wspomnienia o Koncertach Adwentowych
 12.00 Wiadomości
 12.05 Pomocnicie dzieciom
 12.10 Nie gasić! Plone!
 12.30 Kucharki
 12.40 Stopiędziesiąty sonet o wiosnie
 12.45 Pomocnicie dzieciom
 12.50 Piękna matura
 13.55 Pomocnicie dzieciom
 14.00 Bukiet z Uberskiego Brodu
 14.35 Pomocnicie dzieciom
 14.40 Czardziejka z Bejrutu: Blanka Matragi
 15.05 Pomocnicie dzieciom
 15.10 Kronikarko
 15.20 Wielkanoc w skansenie walskim
 15.30 Pomocnicie dzieciom
 15.40 „Osvětová přednáška v Suché Vrbčici”
 16.10 Pomocnicie dzieciom
 16.20 Światło jego oczu (film czes.)
 17.45 Pomocnicie dzieciom
 17.50 Europejskie referendum
 17.55 Prognoza pogody
 18.00 Wiadomości
 18.05 Kiedy rozpoczyna się Wielkanoc
 18.57 Losowanie „10” szczęśliwych
 19.00 Wietrzyznka
 19.15 Wydarzenia, komentarze
 19.35 Wydarzenia kulturalne
 19.45 Bramki, punkty, sekundy
 20.00 Pomocnicie dzieciom 2003
 22.50 Wiadomości
 22.55 Bramki, punkty, sekundy
 23.00 Prawo rodzinne I (s.)
 23.50 Gof 2003
 0.05 Losowanie „10” szczęśliwych
 0.10 Szeszenie domowe
 0.40 Sport w świecie
 1.15 Bananowe rybki (talk show)
 1.55 Ciąg dalszy nastąpi... (dok.)
 2.30 Ci najlepsi z klasyki
 3.10 Europejski zwycięzca: Serge Baudo
 4.10 Trzymaj się!
 4.25 Jazz Passengers.

- TC 2:**
 5.05 Wędrowcy za winem (s. dok.)
 5.35 Bez ogródek
 6.05 „Spona” (pr. pub.)
 6.50 Wiadomości TVS
 7.05 Kalendarium
 7.20 Animals
 7.35 Cygański rok: Wiosna
 7.55 Panorama
 8.30 O piosenkach i tańcach (pr. muzyczny)
 8.50 Na rozstajach
 9.00 Teatr zje!
 10.00 „Velká sázka o malé pivu” (kom. TV)
 11.35 Parker Lewis musi wygrać I (s.)
 12.00 Sisa Skovlova dla wszystkich
 12.40 J. Hubáček: Niedojrzałe maliny (film TV)
 14.15 Cyrk będzie! (kom. czeska)
 15.50 Tajemnica Wielkiej Nocy
 16.35 Zbór Wielkanocny
 17.05 Sport w świecie
 17.40 Wielki wóz
 18.10 Tygodnik kulturalny
 18.25 Media
 18.50 Milenium klasztoru brzeznowskiego (dok.)
 19.15 Time out
 19.40 Paddock - weekend wyścigowy
 20.00 „Popel a pánka” (teatr)
 21.55 Piękne zguby
 22.25 B. Monkey (film ang.-amer.)
 23.55 Strzy - nie strzy
 0.45 Cztery par butów
 1.45 Szó 14 z telewizją
 3.00 Worldnet
 4.00 Kursy językowe.

- NOVA:**
 6.20 Filmy animowane, 6.45 Królestwo zabawek (film anim.), 8.00 Labakan (bajka czes.-bulg.), 9.15 „Obuška z pytle veni” (bajka czes.), 10.30 Mroziak (bajka ros.), 12.05 „Hrdinný kapitán Korkorán” (film czes.), 13.40 Uwodzenie w rajju (film USA), 15.35 Weśle uakoczenie w niebie (film USA), 17.20 Pogoda, 17.25 „Medicine Man” (film USA), 19.30 Wiadomości, sport, pogoda, 20.00 Nakręć to!, 20.40 Mysz Stuart Little (kom. USA), 22.20 Tele Tele, 23.00 Bez ucieczki (film USA), 0.40 Xena V (s.).

- PRIMA:**
 8.00 „Kariéra matky Lizalky” (kom. czes.), 9.50 Rodziny Rodera Akroyda (film ang.), 10.35 Prima jazda, 12.40 „Dva muži hlásí příchod” (kom. czes.), 14.25 Złany orzeł (film USA), 16.30 SK Slavia Praga - 1. FC Synot (piłka nożna), 18.45 Prima TV, 18.55 Prognoza pogody, 19.00 Wiadomości, 19.15 Mniam, czyli..., 19.45 Miś Jogi (s. anim.), 19.55 Teletip weselo roku, 21.40 Przechazam, jesteś zony (kom. USA), 23.35 Zachodnie skrzydło III (s.), 0.25 Saur.

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

IV POLONIJNE IGRZYSKA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ Oferta również dla Zaolzia

Wzorem lat ubiegłych Łomżyński Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” organizuje w dniach 3-9. 6. IV Polonijne Igrzyska Młodzieży Szkolnej im. Jana Stypuły. To już czwarta edycja sportowych zmagani zapoczątkowanych w 2000 roku przez niemieckiego senatora RP Jana Stypuły.

Organizatorem zależy na dotarciu z informacją o Igrzyskach do jak największego grona młodzieży polskiego pochodzenia, czynnie uprawiającej sport. Igrzyska stanowią unikatową formę adresowaną do tak szerokiego grona odbiorców, umożliwiającą młodzieży polskiej z wielu stron świata spędzenie wspólnie czasu w atmosferze sportowej rywalizacji, nawiązanie przyjaźni w kraju wspólnych korzeni.

Oferta skierowana jest oczywiście również do Polaków w RC. Koszt uczestnictwa zespołów polonijnych pokrywa Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” - oddział w Łomży. Rywalizacja obejmuje następujące dyscypliny sportowe: piłka nożna (czterech zawodników w polu + bramkarz), tenis stołowy, pływanie, siatkówka dziewczęca, lekka atletyka (dziewczyna - 60 m, skok w dal, rzut piłką palantową; chłopcy - 60 m, 1000 m, skok w dal, rzut piłką palantową), taekwondo WTF (koreańska sztuka walki).

Zespoły polonijne przyjeżdżają 3 czerwca, wyjeżdżają z Łomży 9 czerwca po zakończeniu Igrzysk. Uroczyste otwarcie Igrzysk zaplanowano na 5 czerwca o godz. 11.00. Termin nadawania zgłoszeń mija z dniem 30 kwietnia. Kontakt: Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, ul. Kopernika 9, 18-400 Łomża, Polska. E-mail: owmwz@lomza.com. Adres internetowy: www.jestesmy.lomza.com. Tel/fax: +48 (86) 216-72-43, 216-75-31. Regulamin imprezy jest do dyspozycji na stronach internetowych www.pctesln.cz (r)

PÓŁFINAŁ EKSTRA LIGI TENISA STOŁOWEGO Start bezbłędny

START SUCHA GÓRNA - NH OSTRAWA 5:0. Tenisiści stołowi Startu Sucha Górna bez większych kłopotów uporali się z NH Ostrawą w pierwszym półfinałowym meczu ekstrakligi. Na własnych stołach zwyciężyli 5:0, czyniąc powolny krok w awansie do finału. Rewanż odbędzie się w najbliższych czwartek w Ostrawie, rywalizacja potrwa do dwu zwycięstw. W drugim półfinale walczą ze sobą Factory Pro i El Nino Praga.

Wespole gospodarzy nie zabrakło narzekającego na ból pleców Petra Korbela. Najlepsze czeski tenista stołowy ostatnich lat bez trudu pokonał 3:0 Vrblicka. Nie zmęczył się zbyt, co ważne - bowiem już we wtorek górnoszaninie zagrą na wyjeździe w austriackim Niederösterreich w rewanżowym meczu finału europejskiej Superligi (we wtorek przed własną publicznością Start przegrał po zaciętej bitwie 4:6).

ŻENUJĄCE WIDOWISKO NA BAZALACH To była strata czasu

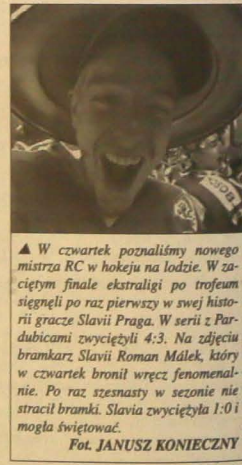
W fatalnym stylu podeszli do ćwierćfinałowego spotkania w pucharze CMZF piłkarze Ostrawy. Na Bazalach podejmowali Zlin, jednak optymistyczne zapowiedzi z ostrowskiej szatni kompletnie nie sprawdziły się na boisku. „Graliśmy bez zaangażowania, traciliśmy też sporo piłek w środkowej strefie boiska” - stwierdził trener E. Cvierna. Po zwycięstwie 2:0 do półfinału awansował Zlin. (jb)

SPORT POLSKI

HOKEJOWE MŚ DYWIZJI 1
 W swym drugim występie w mistrzostwach świata w hokeju na lodzie, Dywizja 1. grupa A w Budapeszcie, Polska wygrała z Holandią 6:3 (2:1, 0:0, 4:2). Bramki: dla Polski - Jarosław Różański (2), 20.42, Piotr Sarnik (2), Leszek Laszkievicz (49), Damian Słaboń (55), Artur Świąteczki (58). To było drugie zwycięstwo polskich hokeistów w mistrzostwach, po wtorowym sukcesie z Litwą 8:2. Wczoraj Polacy po zamknięciu numeru grał z Rumunami.

NASZA OFERTA

PIŁKA NOŻNA. I GAMBRIANUS LIGA: Banik Ostrawa - Liberec (jutro, 16.30). **II LIGA:** Witkowiec - HFK Olomoucie (dzis, 10.15 w Hawierowie). **MŚLF:** Zlin B - Dzieciomorowie (dzis, 16.30) i Kyjow - Trzyniec (jutro, 16.30). **DYWIZJA 1:** Walski FC - L. Piotrowice (dzis, 16.30), J. F. Karwina - S. Orłowa (jutro, 10.15), Banik Olbrachcice - Lipnik, Zabrzeż - IRP Cz. Cieszyń (jutro, 16.30). **MISTRZOSTWA OKRĘGU:** Mokre Łacze - HD Bogumim (jutro, 10.00), Bystrzyca - W. Hozcize, Petrzekowice - J. Kł Karwina (jutro, 16.30). **I A KLASA - GRUPA A:** R. Skrzeczko - Bohusławice, Koberzyce - Lutynia Dolna (jutro, 16.30). **I A KLASA - B:** Stonawa - Przybory, Fryczewice - CSAD Hawierzów (dzis, 16.30), Niebory - Frydlant n. Ostrawicą (jutro, 16.30). **I B KLASA - GRUPA C:** Sn Hawierzów - Mosty k. Jablonkova, S. Rychnwald - I. Piotrowice, Pietwald - Liskowice, Herzmanice - IRP Cz. Cieszyń B (wszystko dzis, 16.30). **MISTRZOSTWA POWIATU KARWINSKIEGO:** F. Orłowa - S. Pietwald, V. Bogumim - HD Bogumim B, Sn Orłowa - B. Rychnwald, L. Łąki - FK Cierlicko, Sucha G. - Orłowa Poreba (wszystko dzis, 16.30). **DATYNE DOLNE - FK Hawierzów (jutro, 16.30).** **MISTRZOSTWA POWIATU F-M:** Chlebowice - Gródek, Oldrzychowice - Nydek, Rzepiszczce - Wacławowice, Palkowice - Ostrawica, D. Domastawice - Gnojnik, Starzec - Noszowice (wszystko dzis, 16.30). **HUKWAŁDY - Wędrzyňa (jutro, 16.30).** **ROZGRYWKI POWIATU F-M:** Luczyna - Dobrotanie, Janowice B - Bukowice, Wojkowice - FC Kozłowice, Kuńcycze p. O. - Raszkowice B (wszystko dzis, 16.30). **Stare Miasto B - Toszonowice (jutro, 10.00), Piosiek - Miłkóv (jutro, 16.30).** (Opr. Jb)

▲ W czwartek poznaliśmy nowego mistrza RC w hokeju na lodzie. W zaciętej finale ekstrakligi po triumfie stęgnęli po raz pierwszy w swej historii gracze Slavii Praga. W serii z Pardubicami zwyciężyli 4:3. Na zdjęciu bramkarz Slavii Roman Mělek, który w czwartek bronił wręcz fenomenalnie. Po raz szesnasty w sezonie nie stracił bramki. Slavia zwyciężyła 1:0 i mogła świętować. Fot. JANUSZ KONIECZNY